

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim

Tlf.: 91369378 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

NVE

Dato: 25.04.2014

nve@nve.no

Deres saksnr: 201006240, 200901815, 201201019

Uttalelse om Grovlia-, Rökksetbekken- og Trongstadlia kraftverk

Samlet for alle anlegg

Vi mener at man må utrede hvordan tiltakene samstemmer med våre forpliktelser i henhold til vanndirektivet. Med noen unntak skal alle vannforekomster oppnå god økologisk tilstand (GØT) til 2021. Vi mener at det må utredes hvilke muligheter det er for å nå opp til GØT om man bygger kraftverkene før NVE kan gi konsesjon til anleggene.

Vanndirektivet åpner opp for å gjennomføre nye inngrep i et vassdrag, selv om det betyr at de ikke kommer til å nå opp til GØT, men det forutsetter at:

- a) alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand,
- b) samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet, og
- c) hensikten med de nye inngrepene eller aktivitetene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

”Andre midler” inkluderer ikke bare alternative plasseringer, men også andre måter å øke overskuddet av strøm på strømmettet. Er det mulig å produsere strømmen med hjelp av vindkraft på steder der det allerede er inngrep? Kan man frigjøre samme energimengde med ENØK uten ”uforholdsmessig store kostnader”?

Vi mener at vurderingen av samlet belastning er altfor dårlig når det bare inkluderer et kart med alle kraftverk i regionen. Det finnes flere eksempler på utredninger som gir et bra beslutningsgrunnlag i henhold til naturmangfoldloven. Se blant annet utredningen som var vedlagt da Brunga, Rangåa og Tangvella i Klæbu ble omsøkt. Selskapene hadde da gått

sammen om å lage en felles utredning som tok opp hvilke naturverdier de ulike prosjektene berørte, og på hvor mange steder de samme verdiene fortsatt finnes i regionen. Man burde også se til INON-utredningen for Fjerdingselva i Grong kommune. Utrederne tok fram statistikk over hvor mye INON som skulle gå tapt om alle anlegg i regionen ble realisert og hvor stor andel som Fjerdingselva sto for. De hadde også kartfestet hvor INON går tapt for de ulike anleggene. Spesielt bekkekløfter er under hardt press på grunn av de kraftverk som har blitt bygd og som er planlagt, men omfanget er ukjent på grunn av at søknadene ikke inneholder informasjon om hvor det finnes urørte bekkekløfter i regionen, og hvilke som trues av vannkraft og andre inngrep. Vi mener at NVE ikke kan gi konsesjon før det er gjennomgått hvilken tilgjengelig kunnskap som finnes om naturen i regionen. Det er spesielt viktig med utredninger på samlet belastning når vi mangler en samlet plan for vannkraftanlegg.

Undersøkelsene har et stort usikkerhetsmoment som vi mener ikke er godt nok belyst. Undersøkelsene om blant annet fugler er bare gjennomført ved et tilfelle, noe som gjør at man ikke fanger opp at det er årstidsvariasjoner i hvordan ulike arter bruker områdene. Når man ikke bruker resurser på flere befaringer må usikkerheten komme tydeligere fram i utredningene. Det gjelder spesielt for Grovlia der det ble gjennomført befaring i oktober og Roksetbekken der befaring ble gjennomført i september.

Grovlia kraftverk

Vi mener at Grovlia kraftverk ikke skal bygges på grunn av påvirkning på ål, samlet belastning på bekkekløfter og bit for bit utbygning av Storheia.

Ål er kritisk truet og har hatt en sterk bestandsnedgang i hele sitt utbredelsesområde på 95-99 % de siste 30 årene, mye på grunn av en bit for bit utbygning av vassdrag, som dette er et eksempel på. Derfor må man legge stor vekt på den negative effekten tiltaket kan få på ål.

Storheia har de siste årene vært under hardt press som har gjort at arealet med urørt natur har blitt mindre. Stort sett har det ikke vært store inngrep, men mange små som dette er et eksempel på. Det er et godt eksempel på hva som skjer om man ikke ser helheten, men etablerer inngrep etter inngrep for deretter eventuelt å ta det ødelegge de siste restene med et vindkraftanlegg.

Roksetbekken

Selv om det i henhold til utredningene er lite ål i vassdraget, mener vi at kraftverket burde avslås med hensyn til bestanden av ål. Som vi skrevet om Grovlia, så har ålen hatt en sterk tilbakegang de siste årene på grunn av bit for bit nedbygning av vassdrag. Om det blir gitt konsesjon, mener vi at man må stille strenge krav for å minske den negative påvirkningen på ål. Vi mener også at kraftstasjonen og veien må plasseres slik at de ikke påvirker flommarksskogen. Man må ikke bare se på arealet som vei og kraftstasjonen beslaglegger, men også se på hvordan mikroklimaet endres et stykke fra et eventuelt inngrep.

Det finnes storlomb i vannet over det planlagte kraftverksinntaket som risikerer å påvirkes negativt av endret vannstand. Om NVE tildeler konsesjon mener vi at man må sette krav om at inntaket må være så lavt at vannstanden i Lonan ikke blir påvirket. Storlomb er en art som

fra før rammes hardt av vindkraftanlegg. Den samlede belastningen må derfor vektlegges i saken.

Trongstadlia kraftverk

Vi mener at KU ikke gir tilstrekkelig kunnskap for å gi konsesjon til Trongstadlia kraftverk. Det er flere viktige spørsmål som er ubesvarte for Trongstadlia, i tillegg til det som er ubesvart for alle anleggene:

- Langs elven er det kystgranskog; en truet skogtype som er avhengig av høy fuktighet. Er den avhengig av fukt fra elven?
- Finnes ål i vassdraget?
- Hvor godt er bekkekløftene undersøkt?

Dersom man undersøker de nevnte sakene, og utredningene viser på små konflikter, mener vi at tiltaket gir akseptable virkninger i forhold til nytten.

Uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Sør-Trøndelags krets av Norges Speiderforbund og Trondhjems Turistforening.

Staffan Sandberg
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag